

DELFIN Z OSIEDLA GÓRALI. HISTORIA FONTANNY WRAZ Z RZEŻBĄ STWORZONĄ PRZEZ MIESZKAŃCÓW

Nie każda rzeźba w przestrzeni miejskiej ma za sobą tak wyjątkową historię jak nowohucka fontanna Delfin, która od początku skupiała wokół siebie lokalną społeczność. Choć zachwyca formą mało, kto wie, że miał być żabą! Dziś odnowiona i ponownie działająca fontanna cieszy mieszkańców nie tylko osiedla Górali.

Fontana Delfinek nie powstała jako typowa inwestycja zamówiona przez urząd. Jej inicjatorami byli mieszkańcy osiedla Górali, Edward Rybicki oraz jego sąsiad Ryszard Wójcik. Wspólnym wysiłkiem lokalnej społeczności postanowili oni stworzyć obiekt upamiętniający 20-lecie Nowej Huty. Od samego początku była to inicjatywa oparta na społecznym zaangażowaniu. Jak podkreśla Ryszard Wójcik, przy tworzeniu fontanny i rzeźby pomagali mieszkańcy okolicznych bloków. Każdy mógł dołożyć swoją cegiełkę do powstania obiektu, który z czasem stał się jednym z symboli osiedla. Szczególnym elementem Delfinka jest jego niepowtarzalny, zielony połysk. Efekt ten uzyskano dzięki wykorzystaniu szkła pochodzącego z potłuczonych zielonych butelek. Materiał zbierali mieszkańcy, a często także dzieci bawiące się na podwórkach. – Organizowaliśmy różne konkursy i zabawy dla najmłodszych, a zielona butelka była swoistym biletem wstępu do udziału w tych wydarzeniach – wspomina Ryszard Wójcik.

Co ciekawe, Delfin nie był pierwszym pomysłem twórców. Początkowo rozważano wykonanie rzeźby żaby, później pojawiła się koncepcja dziecka pod parasolem. Żaden z tych projektów nie uzyskał jednak akceptacji ówczesnego kierownictwa architektury. Ostatecznie wybór padł na delfina, który do dziś zdobi przestrzeń osiedla i budzi sentyment kolejnych pokoleń mieszkańców.

Z biegiem lat fontanna zaczęła jednak popadać w zapomnienie. Upływ czasu i brak odpowiedniej konserwacji sprawiły, że wymagała gruntownej renowacji. Jedną z osób, które nie pogodziły się z takim losem Delfinka, był właśnie Ryszard Wójcik, który konsekwentnie

przypominał o historii obiektu oraz o ludziach, którzy przyczynili się do jego powstania. W działania na rzecz ratowania Delfinka aktywnie włączyła się również radna Dzielnicy XVIII z osiedla Górali Iwona Sewiło. – Delfinek emanuje niezwykłą energią. Patrząc na niego, ma się wrażenie, że chce opowiedzieć swoją historię. To historia piękna, bo przypomina czasy, gdy ludzie spędzali ze sobą więcej czasu, rozmawiali na osiedlowych ławkach, a dzieci całymi dniami bawiły się na podwórkach. Nasz Delfinek jest ważnym elementem nowohuckiej tożsamości lokalnej – mówi Iwona Sewiło. I dodaje – Wielokrotnie interweniowałam w miejskich jednostkach, upominając się o renowację fontanny. Przełom nastąpił dopiero wtedy, gdy zwróciłam się do Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku z pytaniem o kolejną edycję programu „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej”. Otrzymana odpowiedź była dla mnie prawdziwym impulsem. Pojawiła się realna szansa, by fontanna odzyskała dawny blask. Dodało mi to energii i motywacji. Skoro zaistniała możliwość pozyskania środków na jej renowację, postanowiłam zrobić wszystko, aby tej szansy nie zmarnować. Od tego momentu działałam ze zdwojoną siłą – konsekwentnie, krok po kroku, nie pozwalając, by kolejna ważna dla mieszkańców sprawa utknęła w urzędowych procedurach.

Jak podkreśla członkini rady Dzielnicy XVIII Nowa Huta Iwona Sewiło, przełomowym momentem było spotkanie z ówczesnym Zastępcą Prezydenta Miasta Krakowa Andrzejem Kuligiem. Po przedstawieniu historii Delfinka, jego wyjątkowej wartości dla mieszkańców oraz społecznych okoliczności powstania rzeźby, udało się zaintereso-

wać miasto projektem i uruchomiona została procedura mająca na celu zgłoszenie fontanny do programu „Rzeźba w przestrzeni publicznej dla Niepodległej” realizowanego przez Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działania te przyniosły oczekiwany rezultat. W 2024 roku Miasto pozyskało dofinansowanie w ramach wspomnianego programu i nowohucki Delfinek znalazł się w gronie 25 rzeźb z całej Polski objętych wsparciem konserwatorskim. Fontanna w 2024 r. przeszła gruntowną renowację i odzyskała dawny blask oraz funkcję wodną. Podczas prac oczyszczono rzeźbę oraz niekiedy wodą pod ciśnieniem, zrekonstruowano pletwy brzuszne, usunięto poluzowane fragmenty lastryko i uzupełniono ubytki w pierwotnej technologii. Całość poddano także hydrofobizacji, która ma ograniczyć wpływ warunków atmosferycznych na rzeźbę. Jednak odnowienie samej fontanny nie rozwiązywało wszystkich problemów. Przez

lata zaniedbania uległo również jej najbliższe otoczenie. Zniszczone chodniki i zdegradowany plac negatywnie wpływały na odbiór tego wyjątkowego miejsca.

W działania na rzecz poprawy stanu przestrzeni wokół Delfinka zaangażował się Zarząd Rady Dzielnicy XVIII Nowa Huta. – Patrząc na to jak ważna i symboliczna jest dla mieszkańców ta fontanna nie mogliśmy pozwolić by teren wokół niej pozostał taki zaniedbany. Każdy diament by lśnić potrzebuje oprawy. Delfin, który od początku swojej historii jednoznacznie zachwycał zasługuje na to by jego otoczenie było piękne i funkcjonalne – mówi Mariusz Woda przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XVIII. Po interwencjach Rady Dzielnicy Nowa Huta skierowanych do Zarządu Zieleni Miejskiej w 2026 roku przeprowadzono remont placu przy fontannie oraz pobliskich chodników. Dzięki temu otoczenie rzeźby stało się bardziej estetyczne i przyjazne dla mieszkańców. – Dziękujemy Zarządowi Zieleni Miejskiej, że przychylił się do naszej prośby i wyremontował

ten kwartał. To miejsce jest w tej chwili nie tylko ulubionym miejscem spacerów wielu mieszkańców, ale też symbolem współdziałania różnych podmiotów. – podkreśla przewodniczący „osiemnastki”.

Rzeczywiście historia nowohuckiego Delfinka pokazuje, że współpraca mieszkańców, samorządu i Miasta może przynosić realne rezultaty. Dzięki wspólnemu zaangażowaniu udało się odnowić nie tylko samą rzeźbę, ale także jej najbliższe otoczenie. Delfinek ponownie stał się ważnym i zadbanym elementem przestrzeni Nowej Huty, przypominając, że troska o lokalne dziedzictwo może skutecznie łączyć mieszkańców i instytucje.

To jednak nie koniec potrzebnych zmian. Wciąż wymagana jest dalsza rewitalizacja tego miejsca, obejmująca zagospodarowanie zieleni, renowację osiedlowych suszarek oraz uporządkowanie i modernizację wiaty śmietnikowej. Mieszkańcy liczą, że kolejne działania pozwolą stworzyć wokół Delfinka przestrzeń na miarę jego wyjątkowej historii.

RADA DZIELNICY XVIII NOWA HUTA:

os. Centrum B 6, 31-927 Kraków, tel. 12-644-78-40,
e-mail: rada@dzielnica18.krakow.pl, www.dzielnica18.krakow.pl.

Zarząd: przewodniczący Mariusz Woda; z-ca przewodniczącego Józef Szuba; członkowie zarządu: Bogumiła Drabik, Andrzej Kowalik. Redakcja kolumny: Rada Dzielnicy XVIII.